

Trøndelag fylkeskommune
Fylkets hus
7735 Steinkjer

Deres ref: 201845692
Vår ref: 2018/283900
Dato: 24.08.2021
Org.nr: 985 399 077

Statens tilsyn for planter, fisk, dyr og næringsmidler

UTTALELSE TIL FORSLAG TIL REGIONAL PLAN FOR AREALBRUK I TRØNDELAG OG TIL FORSLAG TIL HANDLINGSPROGRAM

Vi viser til brev fra fylkeskommunen 5.5.2021 med melding om at forslag til regional plan for arealbruk i Trøndelag (RPA) og forslag til handlingsprogram er lagt på høring med frist 1.9.2021. Mattilsynet gir med dette vår uttalelse og innspill.

Vi har tidligere sendt inn følgende uttalelser/innspill til RPA:

- brev 19.2.2019 med uttalelse til planprogram
- e-post 23.4.2020 med innspill basert på fylkeskommunens redegjørelse i regionalt planforum 22.4
- brev 12.8.2020 med uttalelse til arbeidsdokument for RPA

Mattilsynet er etter Matloven § 23 statlig sektormyndighet for områdene planter, fisk, dyr mat og drikkevann. De fleste av våre kommentarer i tidligere og i denne uttalelsen er knyttet til drikkevann, men også med noen merknader til plante- og fiskehelse og -velferd.

Merknader til forslag til regional plan for arealbruk

Generelle merknader

Planforslaget er etter vår vurdering godt. Det kan bli et godt verktøy for regional arealplanlegging generelt, og også for flere av sektorområdene som faller inn under Mattilsynets forvaltning, først og fremst for området drikkevannsforsyning. Kommunene har et hovedansvar for å sikre at arealplanleggingen ivaretar drikkevannshensyn. Vi ser at RPA kan bli et godt hjelpemiddel for kommunene i dette arbeidet. Mattilsynet vil bruke RPA aktivt i vår arbeid overfor kommunene på dette området. RPA kan derfor bli et viktig verktøy i vår verktøykasse for slikt arbeid.

Spesielle merknader

Våre innspill i brev 12.8.2020 med uttalelsene til arbeidsdokument var forholdsvis grundig. Vi gjentar ikke begrunnelsene her. I det følgende lister vi opp disse punktvis og kommenterer i hvilken grad de er etterkommet i planforslaget som nå er på høring.

Nytt eget punkt om drikkevann: 4.9

Vi ser det som svært positivt at det tas med et eget punkt om drikkevann. Flere kommuner i Trøndelag har etablert samarbeid om drikkevannsforsyning, for eksempel i form av gjensidig reserveforsyning. Eksempler på dette er Trondheim-Melhus-Malvik og Levanger-Vedal. Flere

kommuner vurderer slikt samarbeid. Bevaring av eksisterende drikkevannskilder og utredning av nye kilder, har derfor sterkt økende regional betydning. Det er viktig og positivt at dette omtales. Se også vårt innspill til avsnitt om drikkevann i handlingsplan, nedenfor

Våre tidligere merknader som helt eller delvis er etterkommet i planforslaget

- Pkt. 2.2.2 *Nasjonale forventninger*
Vi foreslo her at det skulle tas med henvisning *Nasjonale mål for vann og helse*. Dette er etterkommet.
- Pkt. 3.2.1 *Klimaomstilling – ta inn henvisning til konsekvenser for drikkevann*
Vi foreslo at det skulle tas inn egnet formulering om konsekvenser av klimaomstilling for drikkevann. Slik setning er tatt inn.
- Pkt. 4.8.2 *Friluftsområder*
Vi foreslo å ta inn påpeking av at tilrettelegging av friluftaktiviteter kan vær i potensiell konflikt med beskyttelse av drikkevannskilde, og at kommunene bør avklare dette i samarbeid med vannverkseier. En noe enkle formulering enn vi foreslo er tatt inn.
- Pkt. 4.9.1 *Vannforvaltning etter vannforskriften*
Vi foreslo at overskriften skulle presisere at dette gjald vannforskriften (ikke drikkevannsforskriften). Dette er etterkommet.
- Pkt. 5.2.2 *Jordbruk*
Vi foreslo at det skulle tas inn omtale av å ta hensyn til smittsomme plantesykdommer ved flytting av matjord. Dette er tatt inn, i en noe enklere form enn vi foreslo.
- Pkt. 5.4.1 *Fritidsboliger*
Vi foreslo at det skulle tas inn anbefaling om at kommunene skal kreve at innregulering av nye områder for hyttebygging enten skal skje i område med etablert felles drikkevannsforsyning, eller dersom dette ikke finnes, bør det stilles rekkefølgekrav om etablering av felles vann- og avløpsanlegg. Dette er etterkommet

Våre tidligere merknader som ikke er etterkommet i planforslaget

- Pkt. 2.4.2 *Demografisk utvikling og sentralisering – ta inn konsekvenser for drikkevannsforsyning*
Vi foreslo at det skulle tas inn formulering om at økt sentralisering av befolkning og/eller næringsliv vil føre til større drikkevannforbruk i de aktuelle sentere og dermed større behov her for leveringskapasitet både i normalsituasjon og under eventuelle hendelser. Dette er ikke tatt inn i planforslaget.
- Pkt. 4 *By- og tettstedsutvikling – ta inn henvisning til FNs bærekraftsmål nr. 6*
Vi foreslo her at det skulle tas inn henvisning til FNs bærekraftsmål nr. 6: Rent vann og gode sanitærforhold. Dette er ikke tatt inn i planforslaget.
- Pkt. 4.2.4 *Spredt utbygging – planlegging av drikkevannsforsyning til spredt boligutbygging*
Vi foreslo å ta inn anbefaling om at kommunene bør avklare strategi for om nye helårsboliger kan tillates i områder uten etablert drikkevannsforsyning og at det eventuelt skulle fastsettes rekkefølgebestemmelse om dette i aktuelle reguleringsplaner. Dette er ikke tatt inn i planforslaget.
- Pkt. 5.6.1 *Akvakultur og blå næring i sterk vekst*
Vi foreslo at det skulle tas inn et punkt om at krav til fiskehelse og -velferd må omtales i KPA og andre relevante plandokument. Dette er ikke tatt inn i planforslaget.

Vi opprettholder forslag knyttet til fiskehelse og -velferd

Når det gjelder vårt innspill knyttet til Pkt. 5.6.1 *Akvakultur og blå næring i sterk vekst*, vurderer vi at dette utpeker seg som svært viktig. Vi velger derfor å opprettholde forslaget. Vi viser til begrunnelsen i vår uttalelse til arbeidsdokument for RPA i vårt brev 12.8.2020. Vi utdyper dette med følgende: Fiskehelse og -velferd representerer en stor utfordring i akvakulturnæringen i Norge, også i Trøndelag. Dette er delvis knyttet til arealmessige interessekonflikter, men også

forbundet med store interesser knyttet til miljø, økonomi, arbeidsliv og samfunn. Konfliktene knyttet til fiskehelse og -velferd kan ikke løses bare av markedskreftene. I tillegg til tjenlig lovverk, er hensiktsmessig kommunal og regionalt planverk nødvendige forutsetninger. God fiskehelse og -velferd er en forutsetning for fortsatt vekst i akvakulturnæringen, slik myndighetene planlegger for, blant annet gjennom regjeringens havbruksstrategi. Dette burde være sentrale tema for RPA. Vi ser det som uheldig at forhold til fiskehelse og -velferd ved akvakulturnæringen ikke er omtalt i planforslaget.

Vi opprettholder derfor vårt tidligere forslag om at følgende formulering tas inn i RPA:

Akvakulturnæringen må planlegges og drives på bærekraftig måte, men samtidig slik at hensyn til fiskehelse og -velferd ivaretas. Disse hensynene bør derfor omtales i KPA og andre relevante plandokument, for å bidra til at temaene blir utredet og belyst i aktuelle planprosesser, og vektlagt tilstrekkelig i forhold til andre samfunnshensyn.

Oppsummering av våre merknader til planforslaget

Vi konstaterer at mange av våre tidligere innspill er tatt inn i planforslaget. Dette bidrar til at RPA vil bli et tjenlig verktøy for Mattilsynet i vårt arbeid med å medvirke til god planlegging i kommunene innenfor våre sektorområder. Omtale av drikkevann i eget underkapittel er svært nyttig. Flere av våre tidligere innspill er ikke tatt med. For de fleste av disse tar vi det til etterretning. Vårt tidligere forslag om å ta inn hensyn til fiskehelse ble ikke tatt med i planforslaget. Vi ser det som så viktig at vi opprettholder dette forslaget

Innspill til handlingsprogram

Vi opplever høringsbrevet som litt uklart med hensyn til om Fylkeskommunen også ønsker innspill til handlingsprogrammet, men i telefonsamtale med Turid Vollmo 23.8., fikk vi bekreftet at Fylkeskommunen ønsker det.

Dokumentet som nå sendes på høring er en enkel skisse til handlingsprogram: struktur som svarer til RPA og foreløpig svært begrenset tekst under hvert kapittel.

Vi har ett innspill til pkt. 9: *vannforvaltning og drikkevann*: Vi viser til våre merknader ovenfor til tilsvarende punkt i RPA-planforslaget er vi kommenterte interkommunalt samarbeid om drikkevannsforsyning. Vi spiller inn mulige tiltak som kan tas inn under dette punktet:

- Innhente opplysninger/oversikt fra kommunene om etablert og om planlagt interkommunalt samarbeid drikkevannsforsyning
- Innhente om vurderinger fra kommunene om deres sårbarhet ved bortfall/sviikt i drikkevannsforsyningen, og i hvilken grad interkommunalt samarbeid om drikkevannsforsyning kan redusere slik sårbarhet
- På bakgrunn av punktene ovenfor: gjøre vurdering av disse forholdene i regionalt perspektiv. Dette bør evt. gjøres i samarbeid med berørte sektormyndigheter, blant annet Mattilsynet og Statsforvalteren med aktuelle underavdelinger (beredskap, helsetilsyn)
- Dette arbeidet bør knyttes opp mot eksisterende interkommunale samarbeidsprosesser på dette området, for eksempel det pågående arbeidet mellom Melhus, Skaun, Trondheim, Malvik og Stjørdal om å utrede interkommunalt samarbeid om vann og avløp, beskrevet i rapport fra Kinnei 2019, og omtalt i RPA-planforslaget pkt. 4.9.2

Med hilsen

Erik Wahl

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur. Dokumenter som må ha signatur blir i tillegg sendt i papirversjon.